

Национален център по общественото здраве и анализи

РЪКОВОДСТВО ЗА ДОКТОРАНТА

София, 2024

СЪДЪРЖАНИЕ

ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН (ОНС) „ДОКТОР“	3
КАНДИДАТСТВАНЕ ЗА ДОКТОРАНТУРА: СЪПКИ И ИЗИСКВАНИЯ	5
Форма на докторантура	5
Необходими документи за кандидатстване	7
Докторант държавна поръчка в НЦОЗА	8
Докторант на самостоятелна подготовка в НЦОЗА	9
ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЗАЧИСЛЕНИТЕ ДОКТОРАНТИ	10
Важни срокове	10
Получаване на стипендия за редовна докторантура	10
Изпити по време на обучението	11
Докторантски курсове	11
Прекъсване на докторантурата	11
Удължаване на докторантурата	12
Промяна на темата на дисертационния труд	12
Промяна на научния ръководител	12
ОТЧИСЛЯВАНЕ НА ДОКТОРАНТИ	13
Отчисляване с право на защита	13
Публична защита	14
ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“.	15
Структура на дисертационния труд	15
Структура на автореферат към дисертационен труд	16

ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН (ОНС) „ДОКТОР“

Образователната и научна степен (ОНС) „доктор“ е третата степен на академично образование (след бакалавър и магистър), която се придобива след изпълнение на утвърден индивидуален учебен план и успешна защита на дисертационен труд.

Нормативните документи, регламентиращи обучението за ОНС „доктор“, са:

- Закон за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) <https://lex.bg/laws/ldoc/2135680028>;
- Правилник за приложението на ЗРАСРБ <https://lex.bg/laws/ldoc/2135696665>;
- Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НЦОЗА (ПУРПНСЗАД в НЦОЗА) https://ncpha.government.bg/uploads/za%20nas/scientific-council/Pravilnik_26042022.pdf;
- Постановление № 90 от 26 май 2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации <https://lex.bg/laws/ldoc/-1086301694>;
- Приложения към ПУРПНСЗАД в НЦОЗА https://ncpha.government.bg/uploads/za%20nas/scientific-council/Prilojenia_08072021.pdf.

ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В НЦОЗА

В Националния център по общественото здраве и анализи (НЦОЗА) се извършва прием и обучение на докторанти в редовна, задочна и самостоятелна форма на обучение. НЦОЗА има акредитация за следните докторски програми (<https://www.neaa.government.bg/134-akreditirani-doktorski-programi-v-nauchni-organizacii/604-akreditirani-doktorski-programi-v-ncoza>):

Професионално направление „7.1. Медицина“:

- Социална медицина и здравен мениджмънт;
- Токсикология;
- Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.);
- Хранене и диететика;

Професионално направление „7.4. Обществено здраве“:

- Медицинска санитарна химия;
- Медицинска санитарна физика.

Обучението по докторските програми се осъществява в следните дирекции на НЦОЗА:

Професионално направление „7.1. Медицина“	
Социална медицина и здравен мениджмънт	• дирекция „Промоция на здраве и превенция на болестите“ • дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“ • дирекция „Класификационни системи, стандарти и иновации“ • дирекция „Психично здраве и превенция на зависимости“
Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)	• дирекция „Обществено здраве и здравен риск“ • дирекция „Аналитични и лабораторни дейности“ • дирекция „Промоция на здраве и превенция на болестите“
Хранене и диететика	• дирекция „Обществено здраве и здравен риск“ • дирекция „Аналитични и лабораторни дейности“
Токсикология	• дирекция „Обществено здраве и здравен риск“ • дирекция „Аналитични и лабораторни дейности“

Професионално направление „7.4. Обществено здраве“	
Медицинска санитарна физика	дирекция „Аналитични и лабораторни дейности“
Медицинска санитарна химия	дирекция „Аналитични и лабораторни дейности“

КАНДИДАТСТВАНЕ ЗА ДОКТОРАНТУРА: СЪПКИ И ИЗИСКВАНИЯ

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ ПО ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ

Редовна докторантура

- Прием - извършва се след обявен и проведен конкурс.
- Конкурсни изпити :
 - по специалността, който се състои от два етапа – писмен и устен;
 - по чужд език след успешно положен изпит по специалността, който се провежда в Департамент по езиково обучение и спорт (ДЕОС) при МУ, София.
- Продължителност на обучението - 3 години.
- През целия срок на обучение докторантите по държавна поръчка получават ежесечна стипендия в размер, определен с Решение на Министерски съвет за съответната учебна година.
- Финансирането на обучението и на защитата за редовни докторанти се поема от НЦОЗА.

Задочна докторантура

- Прием - извършва се след обявен и проведен конкурс.
- Конкурсни изпити :
 - по специалността, който се състои от два етапа – писмен и устен;
 - по чужд език след успешно положен изпит по специалността, който се провежда в Департамент по езиково обучение и спорт (ДЕОС) при МУ София.
- Продължителност на обучението - 4 години.

- През първите две години на обучение докторантите заплащат годишна такса в размер, определен с Решение на Министерски съвет за съответната учебна година.
- Финансирането на обучението и на защитата за задочни докторанти се поема от НЦОЗА.

Докторантура на самостоятелна подготовка

- Прием – извършва се без конкурс през цялата академична година.
- Не се полага изпит за зачисляване.
- Зачисляване:
 - Кандидатът представя пред колегиум на съответната дирекция предварително подготвен проект на дисертационен труд, разработен в основната му част. Представената част от дисертационния труд съдържа литературен обзор, изводи от него, формулирана научна хипотеза, методология и задачи за доказването ѝ, получени етапни резултати, библиография, публикации и други научни доказателства.
 - Поканени две хабилитирани лица представят отзиви;
 - Колегиумът на дирекцията одобрява или не работата на кандидата в негово присъствие;
 - При одобрение колегиумът предлага на Научния съвет (НС) на НЦОЗА кандидатът да бъде зачислен за докторант на самостоятелна подготовка с тема на дисертацията, която е в съответствие с акредитираните докторски програми в НЦОЗА.
- Докторант на самостоятелна подготовка се зачислява със заповед на директора, след решение на Научния съвет (НС) на НЦОЗА
- Продължителност на обучението - 3 години.
- Финансирането на обучението и на защитата за докторанти, които не са на основен трудов договор в НЦОЗА, се поема от докторанта или от организацията, към която принадлежи.

КАНДИДАТСТВАНЕ ЗА ДОКТОРАНТУРА: СЪПКИ И ИЗИСКВАНИЯ

- Право да кандидатстват за обучение по докторски програми имат лица с придобита образователна и квалификационна степен „магистър“.
- Кандидатства се при обявен конкурс за редовна и/или задочна форма на обучение в „Държавен вестник“ и на интернет страницата на НЦОЗА.
<https://ncpha.government.bg/category/52-konkursi-na-doktoranta.html>
- Срокът за подаване на документи за участие в конкурса е не по-кратък от два месеца след публикуването на обявата в „Държавен вестник“.
- Документите се подават на хартиен носител в деловодството на НЦОЗА и се завеждат по реда на постъпване и по научна специалност в администрацията на НЦОЗА.

НЕОБХОДИМИ ДОКУМЕНТИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

При наличие на диплома за ОКС „магистър“, издадена от българско висше учебно заведение

- *За редовна и задочна форма на докторантура:*
 - 1) Заявление до директора на НЦОЗА за участие в конкурса;
 - 2) Автобиография (европейски образец);
 - 3) Нотариално заверено копие на диплома за придобита образователно-квалификационна степен „магистър“ с приложението или уверение за успешно положени държавни изпити и академична справка;
 - 4) Копие на трудов договор - за участниците в конкурса за задочна докторантура;
 - 5) Други документи, удостоверяващи интереси и постижения в съответната научна област (ако има такива).

За докторантура на самостоятелна подготовка:

- 1) Заявление до директора на НЦОЗА за зачисляване; заявление - за служители на НЦОЗА, заявление на кандидати, които не са служители на НЦОЗА
- 2) Автобиография (европейски образец);

- 3) Нотариално заверено копие на диплома за придобита образователно-квалификационна степен „магистър“ с приложението или уверение за успешно положени държавни изпити и академична справка;
- 4) Проект на дисертационния труд, съдържащ литературен обзор, изводи от него, формулирана научна хипотеза, методология и задачи за доказването ѝ, получени етапни резултати, библиография, публикации и други научни доказателства;
- 5) Служебна бележка от организацията, към която принадлежи, че поема финансирането на обучението на докторанта и защитата на дисертационния труд (за докторанти, които не са на основен трудов договор в НЦОЗА).

При наличие на диплома за ОКС „магистър“, издадена от висше учебно заведение в чужбина

В зависимост от формата на докторантурата към горепосочените документи кандидатите трябва да представят и документ за признаване на придобитото висше образование по реда на Наредба за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, пиета с ПМС № 168 от 14.08.2000 г. <https://lex.bg/laws/ldoc/549417984>

Процедура за разглеждане на документите в НЦОЗА

Редовна и задочна форма на обучение

Заведените в деловодната система на НЦОЗА документи се разглеждат за съответствие с изискванията от комисия, назначена със заповед на директора на НЦОЗА.

Комисията взема решение за допускане или недопускане на кандидата до конкурсен изпит в 20-дневен срок след изтичане на срока за подаване на документи. НЦОЗА изпраща уведомително писмо до кандидатите за решението на комисията.

При недопускане до конкурсен изпит се посочват и мотивите за решението.

В срок най-късно един месец преди датата на първия изпит, допуснатите кандидати се уведомяват за датата, часа и мястото на провеждане на конкурсния изпит по специалността. Получават конспект за изпита и посочена литература за подготовка.

Конкурсният изпит се провежда в следните етапи:

- писмен изпит по специалността с продължителност 4 часа;
- устен изпит по специалността - допускът се кандидатите, получили оценка на писмения изпит най-малко Много добър (4.50);

За успешно положен изпит по специалността се счита средна оценка от писмен и устен изпит най-малко Много добър (5.00).

- изпит по чужд език (избран от кандидата) - допускът се кандидати успешно положили изпит по специалността.

Кандидатите допълнително се уведомяват за дата, часа и мястото на провеждане на изпита. За успешно положен изпит по чужд език се счита оценка минимум *Добър (4.00)*.

Целият набор от документи на успешно положили изпити кандидати се представя пред Научния съвет (НС) на НЦОЗА с предложение за зачисляване.

Въз основа на решението на НС директорът на НЦОЗА издава заповед за зачисляване на докторанта. В нея се посочват: форма на докторантурата; структурното звено, в което се организира/провежда обучението; срокът на обучението; темата на дисертационния труд; научната област и научният ръководител на докторанта.

Докторантура на самостоятелна форма на обучение

Приемът на докторанти се извършва без изпит, през цялата академична година.

Кандидатът подава заявление до директора на НЦОЗА за готовност за разкриване на процедура за зачисляване. При положително решение директорът насочва доклада към директора на съответната дирекция, който внася доклад за издаване на заповед за провеждане на научен колегиум за обсъждане на проекта за дисертационен труд.

Кандидатът представя пред научния колегиум своя дисертационен проект, съдържащ литературен обзор, изводи от него, формулирана научна хипотеза, методология и задачи за доказването ѝ, получени етапни резултати, библиография, публикации и други научни доказателства. Представената част от дисертационния труд се обсъжда от колегиума на дирекцията в присъствието на кандидата. При

одобрение на работата, директорът на дирекцията прави предложение до НС, който взема решение за зачисляване на докторанта, като утвърждава темата на дисертационния труд и научния ръководител. Въз основа на решението на НС директорът на НЦОЗА издава заповед за зачисляване на докторанта, в която се посочват: формата на докторантурата, първичното звено за обучение, срокът на обучение, темата на дисертационния труд, научната област или научните области, научният ръководител/и.

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЗАЧИСЛЕНИТЕ ДОКТОРАНТИ

Важни срокове

- До един месец от зачисляването докторантът и научният му ръководител изготвят индивидуален учебен план (ИУП)(Приложение 4), който се обсъжда и утвърждава от НС.

https://ncpha.government.bg/uploads/za%20nas/scientific-council/Prilozhenia_08072021.pdf

- Индивидуалният учебен план се състои от общ учебен план за целия период на обучението и работен план по години. Индивидуалният учебен план играе ключова роля за ориентирането на докторанта в неговата учебна и научна работа, както и за гарантиране на успешното завършване на докторантурата.
- Годишен отчет - в края на всяка академична година, независимо от формата на докторантурата, пред НС се представят попълнена от докторанта атестационна карта (Приложение 5) и мнение от научния ръководител, които се обсъждат и приемат от НС.

https://ncpha.government.bg/uploads/za%20nas/scientific-council/Prilozhenia_08072021.pdf

- Докторантите от редовна форма на обучение изготвят допълнително и отчети за всяко тримесечие пред директора за работата, извършена по дисертационния труд. Отчетите са в свободен текст, заверени от научния ръководител и потвърдени с доказателствен материал.

Получаване на стипендия за редовна форма на докторантура

Докторантите в редовна форма на обучение по ДП трябва да предоставят документ от банка с IBAN в отдел „Финансово-счетоводен и човешки ресурси“, по който да се превеждат стипендиите.

Изпити по време на обучението

Докторантите, независимо от формата на обучение, трябва да положат задължителни кандидатски минимуми по съответната специалност до 2 години от датата на зачисляване.

Броят на изпитите за кандидатски минимум се определя според учебната програма на всяка ДП и се залагат в ИУП на докторанта. Кандидатският минимум по специалността е специфичен за всяко професионално направление.

Докторантът получава конспект от научния си ръководител и литература за подготовка.

Директорът на НЦОЗА утвърждава със заповед датата и комисията за провеждане на кандидатски минимум.

Докторантски курсове

По време на своето обучение докторантите, зачислени в НЦОЗА, следва да преминат обучение по Учебната програма за докторанти на НЦОЗА, както и да посещават курсовете, организирани от НЦОЗА, които се оповестяват на сайта: <https://ncpha.government.bg/index/113-uchebna-deinost-i-kursove-za-sdo.html>

Прекъсване на докторантурата

Основанията и сроковете за прекъсване могат да бъдат:

- Поради бременност, раждане и отглеждане на дете - до две години;
- Прекъсване поради болест - до една година, след предоставено решение от Лекарска консултативна комисия;
- Семейни и други уважителни причини - до една година;

- Специализация по темата на дисертационния труд в страната или чужбина - до една година.

За повече информация: Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Национален център по общественото здраве и анализи.

Удължаване на докторантурата

Срокът на обучението по ДП може да бъде удължаван по изключение, но не повече от 1 (една) година, при необходимост от провеждане на допълнителни изследвания за изготвянето на дисертационния труд или необходимост от набиране на допълнителни проби.

Необходими документи за удължаване на срока:

- 1) Заявление до директора на НЦОЗА;
- 2) Доклад от научния ръководител.

Удължаването на докторантурата се извършва със заповед на директора на НЦОЗА, въз основа на решение на НС.

Промяна на темата на дисертационния труд

Допуска се по изключение, но не по-късно от 3 месеца преди датата на предварителната защита (вътрешна защита). Промяната се извършва със заповед на директора на НЦОЗА, въз основа на решение на Научния съвет (НС), след предложение на колегиума на съответната дирекция.

Промяна на научния ръководител

Допуска се по изключение, но не по-късно от 3 месеца преди датата на предварителната защита (вътрешна защита). Промяната се извършва със заповед на директора на НЦОЗА, въз основа на решение на Научния съвет (НС) по предложение на колегиума на съответната дирекция.

ОТЧИСЛЯВАНЕ НА ДОКТОРАНТИ

Отчисляване с право на защита

Отчисляването с право на защита означава, че са изпълнени всички учебни и научни задължения, предвидени в учебния план на докторанта, включително успешно положени изпити и наличен дисертационен труд.

Правото на защита се придобива с решение на НС след успешна вътрешна защита за готовността на дисертационния труд за публична защита.

Докторантът, придобил право на защита, се отчислява със заповед на директора на НЦОЗА.

Правото на защита може да бъде упражнено в срок, определен в Правилника за развитие на академични състав на НЦОЗА, но не по-късно от 5 години от решението на НС.

Предварително обсъждане (вътрешна защита)

Докторантът представя готовия дисертационен труд на научния ръководител, който преценява готовността за защита, като е длъжен да се произнесе в едномесечен срок.

При положителна оценка за готовността, научният ръководител предлага на научния колегиум на дирекцията разкриване на процедура за предварително обсъждане (вътрешна защита) на дисертацията. При обсъждането задължително участват докторантът и научният ръководител. Научният колегиум взема решение за готовността за защита и при положително решение, предлага състав на научното жури и дата на защита, които се представят за обсъждане и утвърждаване пред НС.

Открито заседание за защита на дисертационния труд (Публична защита)

Научният съвет (НС) в срок не по-късно от 1 (един) месец след представянето на решението на научния колегиум определя научно жури от 5 хабилитирани лица. Решението на НС и датата на публичната защита се утвърждават със заповед на директора на НЦОЗА в 7-дневен срок.

Членовете на научното жури изготвят две рецензии и три становища, които задължително завършват с положителна или отрицателна оценка и се внасят в деловодството на НЦОЗА в срок до 3 (три) месеца от избора на научното жури. Те заедно с автореферата на дисертацията се публикуват на интернет страницата на НЦОЗА.

Откритото заседание за защита на дисертационния труд (публична защита) се провежда в едномесечен срок след публикуване на автореферата, рецензиите и становищата.

За успешно защитен се счита дисертационен труд, получил на защитата три или повече положителни оценки.

Съгласно Постановление № 90 от 26 май 2000 г., изм. ДВ. бр.85 от 8 Октомври 2024 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации, докторантите в редовна докторантура получават допълнително еднократна стипендия в следните случаи:

- при положително решение на НС за готовността за защита пред научно жури в рамките на тригодишния срок на обучение;
- при успешна защита на дисертационния труд в срок до една година след завършване на тригодишния срок на обучение.

Образователна и научна степен „доктор“ се придобива от деня, в който дисертационният труд е защитен успешно.

Образователната и научна степен „доктор“ се удостоверява с **диплома**, която се издава на български и английски език.

Дипломата се издава по единен образец, утвърден от министъра на образованието и науката. В 14-дневен срок след издаване на дипломата директорът на НЦОЗА изпраща в НАЦИД по един екземпляр от защитения дисертационен труд и автореферата на хартиен носител и копие от издадената диплома за придобита образователна и научна степен „доктор“, съобразно изискванията и документите на НАЦИД.

При успешно защитен труд се попълват **информационни карти** от докторанта, на български и английски език по образци на **НАЦИД**, които се включват в електронна база данни на НАЦИД.

НЦОЗА предоставя за лицата, придобили образователна и научна степен „доктор“, информация за създаване на електронен профил в електронната база данни в **Регистъра на академичния състав и защитените дисертационни трудове**, както и за индивидуалните наукометрични показатели, в съответствие с чл. 26, ал. 2 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагането му.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

Структура на дисертационния труд

Дисертационният труд включва: Въведение, Литературен обзор, Цел, Задачи, Материали и методи, Резултати и обсъждане, Изводи, Приноси, Библиография, Приложения (ако има).

- **Въведение** - Определя синтезирано научния обхват на дисертацията и излага проблема, който ще се изследва в дисертационния труд, както и важността му за научната област.
- **Литературен обзор** - Представя научните постижения по темата на дисертационния труд до момента. Трябва да демонстрира по-широко разбиране на същността на проблема от теоретична гледна точка.
- **Цел, задачи, материали и методи** на изследванията

Целта на дисертацията трябва да бъде точно и конкретно формулирана, а етапите на изследването да се представят като отделни *задачи*. Трябва да се направи ясно и сбито изложение на изследвания научен проблем, заедно с набор от точно определени научни *хипотези*, предположения или въпроси, които изследването трябва да постави. Тъй като определянето на най-подходящите *методи* не винаги е лесно, кандидатите трябва да могат да обосноват избрания метод с подходяща мотивация за всеки конкретен случай. Методите, събраните и обработени *материали*, както и последователността на провеждане на проучванията в

дисертацията, трябва да бъдат прецизно и точно описани, така че да позволяват ясно разбиране на същността на извършените изследвания и бъдещото им възпроизвеждане от други учени.

- **Анализ на резултатите** - Получените резултати трябва да бъдат изчерпателно и коректно описани, за да може да се докаже, че са достатъчни за изпълнение на поставените задачи. Данните следва да се представят по добре структуриран начин (таблицы, фигури, графики, резултати от клинични показатели, изследвания, тестове, хроматограми, рентгенограми и др. подобни нагледни източници на данни), с разгърната ясна последователност;
- **Обсъждане на резултатите** - Дискусията следва да обобщи без неоправдано повторение на резултатите това, което е постигнато и го сравни с литературните данни. Трябва да се оцени приносът на дисертацията към изследваната област. Трябва да има някои насоки за бъдеща работа, независимо дали от кандидата, или от други изследователи;
- **Изводи, препоръки** - Сбито излагане на най-важните изводи от направените проучвания и на приноса.
- **Приноси** – Приносите трябва да бъдат с приложно-методологичен характер и с научно-теоретичен характер.
- **Библиография** - Литературните източници се подреждат и номерират съгласно изискванията на редакторите на научните медицински списания (т.нар. „**Vancouver**“ стил.) или съгласно БДС.
- **Приложения** - Обемни данни и доказателствен материал, които не могат да се представят в частта с резултати. Може да се включат като приложения към работа, за да се провери достоверността на резултатите.

За повече информация: Приложение 2. Препоръчителни изисквания към дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ от Приложения към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НЦОЗА.
https://ncpha.government.bg/uploads/za%20nas/scientific-council/Priloenia_08072021.pdf

Структура на автореферат към дисертационен труд

Авторефератът е съкратен вариант на дисертацията за придобиване на ОНС „доктор“ и неговото съдържание трябва да съответства на съдържанието на дисертацията. Авторефератът съдържа всички раздели на дисертацията, без литературния обзор. Той трябва да има следните глави:

- **Въведение** (най-важните обосновки на научната стойност и значимост на темата на дисертацията от оригиналния текст);
- **Цел, задачи, материали и методи** (идентични с оригинала);
- **Резултати** (по съществените резултати от работата),
- **Дискусия**, ограничения (по съществените елементи на дискусията);
- **Изводи** и препоръки;
- **Научни приноси** на дисертацията (описват се в края на автореферата);
- **Списък на публикациите по дисертацията, цитирания, участия в научни форуми** (включват се след приносите).

Към автореферата се добавят копия от публикациите по дисертацията, вкл. тези под печат с документ от редакцията на списанието.

За повече информация: Приложение 7. Изисквания за оформяне на автореферат към дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ от Приложения към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НЦОЗА.

https://ncpha.government.bg/uploads/za%20nas/scientific-council/Prilojenia_08072021.pdf

„Всичко е теоретично невъзможно, докато не се направи.“

Робърт А. Хайнлин